



ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2013. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-08-16-1-496/14

Сарајево, јуни 2014. године



САДРЖАЈ

| | | |
|-----|--|----|
| I | МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА | 2 |
| II | ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ | 5 |
| 1. | Увод | 5 |
| 2. | Поступање по ранијим препорукама | 5 |
| 3. | Систем интерних контрола | 6 |
| 4. | Буџет..... | 8 |
| 5. | Планирање и извјештавање о раду..... | 8 |
| 6. | Преглед расхода буџета | 10 |
| 6.1 | Текући издаци | 10 |
| 6.2 | Капитални издаци | 15 |
| 7. | Биланс стања | 17 |
| 8. | Јавне набавке | 20 |
| 9. | Приходи | 27 |
| 10. | Остало..... | 28 |
| 11. | Кореспонденција..... | 29 |
| III | ПРИЛОГ | 30 |
| | ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА | 30 |
| | Преглед расхода буџета за 2013. годину | |
| | Биланс стања на 31.12.2013. године | |
| | Изјава о одговорностима руководства | |



I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Увод

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (биланса стања, прегледа прихода, примитака и финансирања, прегледа расхода буџета по економским категоријама, посебних података о платама и броју упослених, прегледа динамике упошљавања, прегледа сталних средстава у облику ствари и права, прегледа капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио) у **Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљњем тексту: Агенција) за годину која се завршава 31. децембра 2013. године.

Поред финансијских извјештаја, предмет ревизије била је и усклађеност пословања Агенције са одговарајућим законима и прописима који имају утицаја на финансијске извјештаје за 2013. годину.

Одговорност руководства

Руководство Агенције је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за текућу фискалну годину, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност укључује и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед пријеваре или грешке.

Поред одговорности за припрему и презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је одговорно за пословање у складу са одговарајућим законима и прописима и потврђује да је током фискалне године осигурало намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и примјенљивим Оквиром Међународних стандарда врховних ревизијских институција (**ISSAI**). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка се заснива на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед пријеваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у даним околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе јесу ли активности, финансијске



транзакције и информације, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законима и прописима. Ова одговорност укључује обављање процедура како би добили ревизијске доказе о томе користе ли се средства за одговарајуће намјене које су одређене законом и прописом. Ове процедуре укључују процјену ризика од значајних неслагања са законима и прописима. Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за наше мишљење.

Основа за мишљење са резервом

1. Као што је наведено под тачком 8. Извјештаја, избор понуђача за набавку електронске личне карте и возачке дозволе, система за израду и персонализацију електронских личних карата није извршен у складу са Законом о јавним набавкама, а закључени уговор по том основу може имати штетне посљедице по буџет БиХ.
2. Као што је наведено под тачком 7. Извјештаја, на позицији разграничених расхода за авансе, Агенција је разграничила расходе у износу од 307.244 КМ, који су већ исказани на трошковима Агенције чиме су прецијењени расходи за наведени износ и потраживање за дати аванс. Такође, рачун добављача из 2014. године у износу од 548.690 КМ евидентиран је у 2013. години чиме су прецијењене укупне обавезе и расходи за наведени износ.

Мишљење са резервом

Према нашем мишљењу, осим за могуће ефекте наведене у Основи за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза, прихода и расхода на 31.12.2013. године и извршење буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Агенције у току 2013. године биле су у свим значајним аспектима усклађене са одговарајућим законима и прописима, осим за могуће ефекте који су наведени у Основи за мишљење са резервом.

Истицање предмета

Не изражавајући даљњу резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу:

- на тачку 7. Извјештаја, дио који описује неријешено питање земљишта на коме ће се градити смјештајни објект Агенције.



Сарајево, 27.06.2014. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Џевад Некић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Божана Трнинић

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ основана је Законом о Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ¹. Агенција је управна организација у оквиру Министарства цивилних послова БиХ задужена за подручје идентификационих докумената, складиштење, персонализацију и превоз докумената, те централно вођење евиденција и размјену податка између надлежних тијела у БиХ.

Агенција обавља сљедеће послове: предлаже и проводи стратегију и развојну политику у БиХ у подручју идентификационих докумената, а према стандарду ИСАО 9303 и другим релевантним стандардима; набавља, складишти, персонализује, контролише квалитет и превоз идентификационих докумената за потребе надлежних тијела БиХ; технички дизајнира и успоставља евиденције утврђене Законом; одржава и управља базама података у које се похрањују подаци из евиденција утврђених овим Законом и информацијских система, путем којих се приступа наведеним евиденцијама; осигурава одговарајуће инфраструктуре, посебне услове за рад и заштиту података из њезине надлежности и база података из надлежности других министарстава, институција и тијела на њихов захтјев и у складу са законом; издаје податке о евиденцијама и из евиденција, овлашћеним институцијама и правним особама; пројектира, развија и одржава софтверска рјешења потребна за вођење евиденција из надлежности Агенције; развија, одржава и унапрјеђује телекомуникацијске мреже за пренос података за потребе Агенције и других тијела јавне сигурности, према Закону о телекомуникацијама, ради омогућивања учинковите размјене података из регистра утврђених овим Законом. Агенција је надлежна за техничко одржавање и електронско архивирање података те за сарадњу с међународним институцијама задуженим за подручје идентификационих докумената.

Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је ревизију Агенције за 2012. годину и изразила позитивно мишљење с истицањем предмета везано за провођење поступака јавних набавки.

У Извјештају о ревизији за 2012. годину дате су препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапрјеђењу пословања и отклањању недостатака у даљњем пословању. Увидом у предузете активности те освртом на реализацију даних препорука утврдили смо сљедеће:

Реализоване препоруке: Број вањских сарадника који се ангажују на основу уговора о дјелу, смањен је у односу на претходну годину. Агенција је реализовала препоруку која се односила на реализацију пројекта „Дигитални тахографи“. Расходовање опреме извршено је према прописима. У току 2013. године, Агенција је покренула поступак јавне набавке образаца путних докумената.

¹ Службени гласник БиХ, број 56/08

Нереализоване препоруке: Поново су уочени недостаци везано за провођење процедура јавних набавки. Још увијек није ријешено питање укњижбе земљишта на ком ће се градити смјештајни објект Агенције.²

3. Систем интерних контрола

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и прописима. Предуслов за функционисање система интерних контрола је постојање одговарајућег контролног окружења које се успоставља доношењем адекватних прописа и успоставом одговарајуће организацијске структуре.

У недостатку јединствених правила, за које је надлежан Савјет министара БиХ, којима би се ријешила питања потрошње одређених категорија расхода Агенција је донијела интерне акте и прописала интерне процедуре за праћење извршења појединих издатака. У току 2013. године Агенција није доносила нова интерна акта која се односе на реализацију буџетских средстава. Уочени су недостаци система интерних контрола који се односе на праћење реализације уговора, провођење процедура јавних набавки и књижење расхода.

У 2012. години Агенција је добила ISO сертификате: 9001:2008 (управљање квалитетом) и 27001:2005 (управљање сигурношћу информација) према којима је извршена дорада постојећих или израда нових правила и процедура, те унапријеђени процеси рада у области управљања квалитетом и сигурношћу информација. Процеси и процедуре прописани сертификацијом Агенције по стандардима ISO 27001 и ISO 9001 континуирано се проводе.

Према Одлуци о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, Агенција је обавезна успоставити јединицу интерне ревизије. Ревизијом је утврђено да Агенција још увијек није извршила измјену Правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на успоставу јединице за интерну ревизију. Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ дала је позитивно мишљење на измјене Правилника о унутрашњој организацији везано за успоставу јединице за интерну ревизију. Агенција је у 2014. години окончала активности везане за измјене Правилника према Одлуци о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ. Измјене Правилника о унутрашњој организацији нису усвојене од стране Савјета министара БиХ до раздобља обављања завршне ревизије.

- **Руковођење, организација и људски ресурси**

Агенцијом управља директор који је за рад Агенције и за свој рад одговоран министру цивилних послова и Савјету министара БиХ. Директор има замјеника који обавља послове које му додијели директор. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ према Закону о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима БиХ на период од пет година.

² Агенција нема механизам да реализује дату препоруку.

³ Службени гласник БиХ број 49/12



Унутрашња организација Агенције уређује се Правилником о унутрашњој организацији који потврђује Савјет министара БиХ. Послови и задаци из надлежности Агенције у сједишту обављају се у оквиру слjedeћих организацијских јединица: Кабинет директора, Технички сектор, Сектор за финансијске и правне послове и Сектор за стандарде и међународну сарадњу. За обављање послова и задатака из надлежности ван сједишта Агенције, формиране су организационе јединице: Центар за складиштење, персонализацију и превоз особних исправа Бања Лука, Регионални центар Сарајево, Регионални центар Мостар, Регионални центар Бијељина и Регионални центар Бихаћ. Правилником о унутрашњој организацији у Агенцији је предвиђено 238 радних мјеста, од чега 118 за државне службенике и 120 за запосленике. На 31.12.2013. године у Агенцији је било попуњено 165 радних мјеста. Министарство правде БиХ, дало је позитивно мишљење на измјене Правилника о унутрашњој организацији, према Одлуци о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴.

У току 2013. године у радни однос је примљено осам државних службеника и пет упосленика, док је једној особи престао радни однос. Интерним конкурсом унапријеђено је шест државних службеника, а интерним премјештајем прераспоређен један запосленик. Унапрјеђења и премјештаји упослених врше се у складу са релевантним законским и подзаконским прописима у оквиру постојеће организацијске структуре о чему одлучује директор. Агенција већ дуже вријеме ангажује вањске сараднике темељем уговора о дјелу за обављање одређених послова. Иако је број вањских сарадника значајно смањен у задње двије године, и даље се користи ова врста ангажмана. Према даним образложењима, овакав начин обављања појединих послова ријешит ће се успоставом одређених властитих апликација од стране Агенције.

Стратегијом развоја Агенције 2010.-2015., едуцирање запосленика дефинисано је као стратешки циљ који је неопходан за јачање капацитета Агенције и успоставу функционалности сукладно Закону о Агенцији. Кадровски капацитет основа је за постизање законски утврђених циљева и задатака и он подразумијева константно улагање у постојеће кадрове и пријем нових кадрова. За Агенцију су од посебног значаја специфична знања која се односе на развој ИС, администрирање система и мреже, те сигурност докумената. Стратегијом је утврђено пет стратешких циљева везаних за јачање кадровских капацитета и критерији за достизање заданих циљева. Планом рада за 2013. годину такође су дефинисане активности везане за управљање људским ресурсима и кадровску политику: пријем недостајућег кадра, обуке и едукације, тестирање и оцјењивање.

Агенција континуирано проводи активности стручног усавршавања и едукације својих упослених у циљу мотивирања, сузбијања честе флукуације те унапрјеђења квалитете рада. Службеници Агенције су током 2013. године судјеловали на многобројним обукама, конференцијама, семинарима и презентацијама као што су: обука за приступну опрему Alvarion, обука из области заштите тајних података, менаџерске обуке по модулима, обука везана за пројект испоруке и инсталације сигурносног система, међународне стручне обуке у оквиру IPA пројекта, семинар „SLTD-Document Security“, семинар „Јавне набавке у пракси“, семинар на тему е-Government, међународна Zabbix конференција у Летонији, Exadata обука, Oracle PL/SQL, QSS Day, IPA е-сервиси, Oracle Day.

⁴ Службени гласник БиХ број 30/13

У 2014. години донесен је Правилник о стварању и извршењу обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања упослених у Агенцији. Агенција је започела активности на изради Стратегије едукације упослених која ће бити основа за израду годишњих планова обука и усавршавања упослених.

Примјеном е-Learning платформе проводи се континуирана обука и тестирање знања упосленика те паралелно развија систем оцјењивања службеника Агенције. Оцјењивање рада државних службеника у Агенцији врши се према важећим законским прописима.

4. Буџет

Укупан буџет Агенције у 2013. години износио је **45.714.868 КМ**. Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2013. годину⁵ Агенцији су одобрена средства из буџета у укупном износу од 41.272.000 КМ, од чега 35.491.000 КМ за текуће издатке и 5.781.000 КМ за капиталне издатке.

Агенцији су одобрена средства из текуће буџетске резерве⁶ у износу од 455.500 КМ у сврху реализације обавеза из Одлуке о давању овлашћења Агенцији за израду пограничних докумената.⁷ У току 2013. године Агенција је располагала са пренесеним средствима за вишегодишња капитална улагања и програме посебних намјена у износу 3.987.368 КМ.

На основу сагласности Министарства финансија и трезора БиХ, извршено је једно реструктурирање расхода. Реструктурирањем расхода повећане су позиције: бруто плате (144.051 КМ), накнаде (30.987 КМ) и набавка опреме (500.000 КМ), те умањене позиције издаци за текуће одржавање (500.000 КМ) и набавка сталних средстава у облику права (175.038 КМ).

Извршење буџета Агенције с 31.12.2013. износило је **32.088.148 КМ**, што је мање од одобреног буџета за 13.626.720 КМ или што представља 70% реализације буџета. Разлика у извршењу буџета (13.626.720 КМ) највећим дијелом се односи на нереализована средства за набавку материјала 7.521.215 КМ и капиталне издатке 5.123.255 КМ.

Средства текуће буџетске резерве која су одобрена за израду пограничних докумената реализована су у износу 453.701 КМ и то за набавку опреме (145.972 КМ) и набавку материјала (307.729 КМ).

5. Планирање и извјештавање о раду

- **Стратешки план, програм рада и извјештај о раду**

Стратешки план: Стратешки документ Агенције, Стратегија развоја 2010.-2015., усвојен је од стране Савјета министара БиХ. Стратегијом су дефинисани циљеви које је потребно постићи у петогодишњем периоду, а који обухваћају сљедеће цјелине: 1. Идентификациона документа и персонализација, 2. Евиденције и

⁵ Службени гласник БиХ број 100/12

⁶ Одлука о одобравању средстава из текуће буџетске причуве (Одлука ВМ БиХ број:109/13 од 21.05.2013.)

⁷ Службени гласник БиХ број: 95/11



софтверска подршка органима, 3. Мрежа за пренос података и 4. Редовне активности и јачање капацитета Агенције. За сваку цјелину дефинисани су конкретни циљеви и критерији којима се мјери достизање циљева.

Документ оквирног буџета Агенције садржи четири буџетска програма: 1. персонализација, техничка обрада, складиштење, транспорт личних докумената те израда регистарских таблица; 2. централно вођење евиденција и софтверска подршка органима; 3. мрежа за пренос података; 4. стратешко управљање, администрација и међународна сарадња.

План рада: Планиране активности Агенције у 2013. години су: *Активности везане за побољшање функционалности и правни оквир* (побољшање функционалности кроз успоставу и измјену правне регулативе, одржавање и унапређење информацијског система, нормативно-правни послови везани за анализу постојећих интерних подзаконских аката и предлагање евентуалних измјена и допуна); *Одржавање евиденција према Закону о Агенцији; Размјена података и ефикасније администрирање система* (одржавање опреме у сервер сали, израда и допуна документације за информацијске системе, администрација и одржавање апликација и база података, интервенције на постојећим системима, судјеловање у развоју нових и постојећих апликација и система, подршка и контакт са корисницима електронских евиденција); *Сталне активности везане за имплементацију пројеката* (дигитални тахографи, сертификарање по стандардима ISO 27001 и ISO 9001, имплементација е-Learning платформе и е-Government сервиса, унапређење апликација); *Телекомуникације и анализа сигурности система* (реорганизација приступа за вањске кориснике и повећање сигурности приступа, проширење SDH мреже, набавка и инсталација мрежне опреме по котима SDH система, оптички back-up SDH мреже, мониторинг мреже, успостава система Active Directory, отказивање закупа телеком линкова и закупа торњева за опрему на нелиценцираном обиму, надоградња постојећег VoIP система-ИП телефонија); *Управљање људским ресурсима и кадровска политика Агенције; Израдња смјештајних јединица Агенције и Центра за складиштење, персонализацију и транспорт личних докумената у Бања Луци; Односи са јавношћу и сарадња са страним институцијама и донаторима;*

Извјештај о раду: Према Извјештају за 2013. годину, кључне активности које је Агенција реализовала су: увођење електронских личних карата, увођење пограничних пропусница и рјешавање смјештајних капацитета Агенције. Од 01.03.2013. године Агенција је почела са издавањем електронских личних карата и возачких дозвола. Реализоване су активности везане за израду и издавање пограничних пропусница грађанима Републике Хрватске.

Извјештај о раду обухвата извјештаје о раду по организацијским јединицама у складу са надлежностима које су за сваку организацијску јединицу дефинисане Правилником о унутрашњој организацији. Дат је осврт на реализоване активности везане за управљање људским ресурсима, сарадњу са међународним компанијама и институцијама, институционалну комуникацију и односе са јавношћу.

У Изјави о одговорности за остваривање циљева институције⁸, Агенција је навела главне циљеве утврђене Програмом рада са процентом извршења у односу на Програм рада за 2013. годину и то: Увођење електронских личних карата и нових возачких дозвола (100%) и Увођење пограничних пропусница (100%). Према

⁸ Члан 22а. став (1) Закона о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број: 61/4,49/09 и 41/12)



наведеној Изјави, Агенција је у цијелости реализовала планиране активности и пројекте из дјелокруга своје надлежности који су били планирани за извршење, према приоритетима и заданим роковима.

- **Превенција корупције**

Агенција је, према Стратегији за борбу против корупције 2009.-2014. Савјета министара БиХ и Акционом плану за provedбу Стратегије, усвојила властити План дјеловања против корупције (2011.-2014.). Током ревизије уочили смо да су предузете активности на изради Плана интегритета и успостављана система управљањима ризицима од корупције.

Канцеларија за ревизију препоручује Агенцији да, с циљем борбе против корупције и успостављања система управљања ризицима од корупције, настави започете активности. Надаље, потребно је редовно проводити детаљне анализе и евалуације ефикасности у имплементацији усвојених стратешких докумената у области борбе против корупције с циљем благовременог реаговања на одступања.

6. Преглед расхода буџета⁹

Укупни расходи Агенције у 2013. години износе 32.088.148 КМ. Од тога, расходи за текуће издатке износе 27.144.769 КМ, а расходи за капиталне издатке 4.943.380 КМ.

6.1 Текући издаци

- **Бруто плате**

Издаци за бруто плате и накнаде из плата исказани су у износу од 3.687.688 КМ. Укупан број упослених са 31.12.2013. године износио је 165, од чега су 149 упосленика у радном односу на неодређено вријеме, а 16 упосленика на одређено радно вријеме. Обрачун плата врши се у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ.

Упошљавање: Буџетом за 2013. годину, Агенцији су одобрена средства за бруто плате и накнаде за 155 запослених. Савјет министара БиХ¹⁰ је донио Одлуку којом се одобрава ново упошљавање у Агенцији у укупном износу од 22.222. КМ. Наведеном Одлуком, дефинисано је да ће се средства осигурати из унутрашње резерве путем реструктурирања буџета.

Агенција је примила новоупослене прије него што су осигурана средства у буџету. Наиме, захтјев за реструктурирањем расхода поднесен је 30.09.2013. године, а до наведеног датума, у радни однос је примљено 12 државних службеника, а шест упосленика унапрјеђено. Реструктурирањем буџета повећане су позиције бруто плате (144.051 КМ) и накнаде упослених (30.987 КМ). Реструктурирање у циљу осигурања средстава за ново упошљавање извршено је у значајно већем износу (175.038 КМ) од износа који је одобрен Одлуком Савјета министара БиХ (22.222. КМ).

⁹ Преглед расхода буџета за 2013. годину приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

¹⁰ Службени гласник БиХ број 97/12

Одлука Савјета министара БиХ којом се одобрава ново упошљавање требала би дефинисати тачан број новоупослених. Препоручујемо Агенцији да досљедно поштује Одлуке Савјета министара БиХ те да пријем новоупослених врши након осигурања потребних средстава у буџету.

Стимулације: У извјештајном раздобљу исплаћене су стимулације (новчане награде) за 86 упосленика у нето износу од 22.080 КМ. Мјесечни износи исплаћених стимулација крећу се у распону од 113 КМ до 532 КМ, а годишњи од 113 КМ до 629 КМ. Стимулације су исплаћене за квалитетно и ефикасно обављање послова, повећан обим пословања, обављање послова редовног годишњег пописа имовине и обавеза те судјеловање у пројекту имплементације апликације за биометријске личне карте.

- **Накнаде трошкова упослених**

Накнаде трошкова упослених остварене са 31.12.2013. године износе 568.431 КМ. Значајне накнаде односе се на топли оброк (197.552 КМ), издатке за превоз (139.714 КМ), регрес (47.402 КМ), трошкове смјештаја (27.065 КМ), одвојени живот (16.707 КМ) и помоћ у случају смрти или теже болести (17.136 КМ). Накнаде се исплаћују према важећим подзаконским актима који регулишу начин исплате истих.

- **Путни трошкови**

Укупно остварени путни трошкови у 2013. години износе 108.625 КМ. Од тога, путни трошкови у земљи износе 67.026 КМ, а путни трошкови у иностранству 41.599 КМ. Значајнији издаци на путним трошковима у земљи односе се на трошкове дневница (33.934 КМ) и трошкове смјештаја 29.319 КМ. Значајнији издаци на путним трошковима у иностранству односе се на трошкове дневница (17.858 КМ), трошкове смјештаја (12.319 КМ) и трошкове превоза јавним средствима (11.321 КМ).

Путни трошкови у земљи углавном се односе на за обављање пословних задатака као што су: дистрибуција докумената, интервентно одржавање опреме, преузимање и испорука опреме, одржавање састанака везаних за надлежност Агенције на релацији сједиште – регионални центри. Путни трошкови у иностранство односе се на судјеловање на конференцијама (CARTES), семинарима, састанцима везаним за контролу докумената за особе у БиХ које траже азил, контролу квалитета пасоша и сл.

- **Издаци телефонских и поштанских услуга**

Издаци телефонских и поштанских услуга исказани су у износу 128.667 КМ, а односе се на издатке за интернет (42.454 КМ), поштанске услуге (32.673 КМ), фиксне телефоне (27.233 КМ) и мобилне телефоне (26.307 КМ). Издаци телефонских и поштанских услуга мањи су у односу на претходну годину за 10.950 КМ.

Трошкови фиксних телефона остварени су у износу 27.233 КМ. Агенција је успоставила VOIP мрежу која омогућава бесплатне разговоре унутар Агенције и тиме умањила трошкове за 8.890 КМ у односу на претходну годину.

Трошкови мобилних телефона остварени су у износу 26.307 КМ. Право на накнаду за кориштење мобилног телефона у службене сврхе остваривало је 57 запослених. Центар за персонализацију располаже са два службена мобилна телефона, а дежурни центри у Сарајеву и Бања Луци са једним. Висина накнада креће се у распону од 14,04 КМ за референта до 500 КМ за директора. За 28 радних мјеста одобрено је кориштење пакета с ограничењима од 14,04 КМ мјесечно колико износи претплата (VPN претплата омогућава бесплатне позиве унутар мреже). Просјечна мјесечна потрошња креће се у износу од 14 КМ за референта до 249 КМ за директора.

Издаци за интернет остварени су у износу 42.454 КМ. Агенција има законску обавезу осигурати приступ корисника захтијеваним евиденцијама/апликацијама, које се воде у Агенцији.

Издаци за поштанске услуге износе 32.673 КМ. Значајан дио ових трошкова везан је за послове Агенције на доношењу рјешења о приступу подацима из евиденција које се воде у Агенцији.

- **Набавка материјала**

Издаци за набавку материјала реализовани су у износу **18.027.785 КМ**. Значајнији издаци односе се на издатке за личне карте и возачке дозволе (7.975.575 КМ), издатке за пасошке књижице (6.382.959 КМ), издатке за регистрацију возила (3.059.199 КМ) и материјал посебне намјене (421.149 КМ).

Ревизијом појединих позиција набавке материјала (компјутерски материјал, издаци за униформе), констатовано је како се Агенција није придржавала уговорених одредби везано за раскид уговора и обрачун пенала, у случајевима непоштивања уговорених рокова испоруке од стране добављача.

Препоручујемо Агенцији да поступа у складу са одредбама закључених уговора.

Издаци за материјал за посебне намјене у износу од 421.149 КМ, односе се на набавку картица за тахографе (121.149 КМ) и пограничних пропусница (300.000 КМ) у складу са закљученим уговорима.

Издаци за пасошке књижице исказани су у износу од 6.382.959 КМ. Према члану 5. Уговора о изради, испоруци и купопродаји образаца пасоша за потребе држављана БиХ (од 27.02.2009.), Министарство цивилних послова БиХ и Агенција су 06.07.2012. су са истим добављачем закључили Анекс 7. Уговора о додатној количини образаца пасоша за потребе држављана БиХ. Анексом 7. утврђено је да ће Министарство цивилних послова БиХ наручити додатну количину образаца путовница у износу од 600.000 ком, а Агенција вршити плаћање по истим техничким и правним условима и цијенама како је договорено основним Уговором, према Плану испорука. Укупна вриједност закљученог Анекса 7. износи 6.522.000 КМ.

У току 2013. године, Агенција је набавила укупно 587.209 ком¹¹ образаца пасоша (по цијени од 10,87 КМ) укупне вриједности 6.382.962 КМ.

Издаци за личне карте и возачке дозволе са 31.12.2013. године исказани су у износу од 7.975.575 КМ. Трошкови су реализовани на основу закљученог уговора са изабраним добављачем. У складу са Уговором, добављач има право захтијевати авансно плаћање у износу 30% минималне годишње количине

¹¹ Стање залиха образаца пасоша на 31.12.2013. године износи 285.278 ком, укупне вриједности 3.100.970 КМ

докумената за годину дана. За сваку испостављену фактуру, плаћање се врши у износу од 70%, док се за 30% фактурисане вриједности умањује аванс.

У 2013. години, Агенција је уплатила аванс у вриједности од 30% укупне количине уговорене испоруке за 2013. годину, у износу од 4.492.800 КМ. Са 31.12.2013. године, укупна је вриједност изданих личних карата и возачких дозвола износила 7.668.330 КМ. Ревизијом је констатовано како је, због погрешног књижења аванса, исказано стање на позицији издатака за личне карте и возачке дозволе у главној књизи (7.975.575 КМ), веће за 307.245 КМ од стварног стања.

Књижење датог аванса потребно је вршити у складу са Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ.

Издаци за регистрацију возила реализовани су у износу од 3.059.199,41 КМ, а односе се на набавку неперсонализованих регистарских таблица и фолија за бојење таблица, набавку унутрашњих и вањских стикера и специмена унутрашњих и вањских стикера те набавку потврда о регистрацији возила и потврда о власништву возила.

- **Издаци за употребу возила**

Укупни издаци за употребу возила износе 224.716 КМ. Значајнији издаци односе се на издатке за гориво (112.834 КМ), издатке за материјал и услуге оправке (69.100 КМ), издатке за регистрацију (18.918 КМ) и осигурање возила (16.807 КМ).

Агенција је са 31.12.2013. године располагала возним парком од укупно 36 возила. Употреба возила регулисана је Правилником о начину кориштења и интерним контролама текућег одржавања моторних возила из 2009. године. На основу интерне одлуке возила су распоређена на организацијске јединице. Налогe за кориштење возила упосленим одобравају руководиоци организацијских јединица, а налоге руководиоцима одобрава директор или лице које он овласти.

Због захтјева посла, право на кориштење возила 24 сата дневно остварују: руководиоци Центра за складиштење, персонализацију и превоз личних докумената, Одсјека за персонализацију у Центру, Техничког сектора и Регионалног центра Сарајево или особе које они овласте.

Агенција је путем софтвера за праћење потрошње по сваком возилу (кроз картон возила) осигурала евиденције о пријеђеним километрима, потрошњи горива те податке о просјечној потрошњи горива и трошковима оправке возила.

- **Закуп имовине и опреме**

Издаци за унајмљивање имовине и опреме исказани су у износу 2.355.635 КМ. Значајнији издаци односе се на закуп торњева, релеја и антенских ступова (1.328.777 КМ), закуп пословног простора за сједиште Агенције, регионалне центре и Центар за персонализацију (688.143 КМ) и закуп дигиталних водова и канала (309.001 КМ).

Закуп торњева, релеја и антенских стубова плаћа се у складу са потписаним уговорима са добављачима. Издаци за закуп већи су у односу на претходну годину

за 126.007 КМ због склапања нових уговора и повећања броја инсталираних антена на постојећим локацијама.

- **Издаци за одржавање опреме**

Издаци за текуће одржавање опреме исказани су у износу 1.659.807 КМ, а односе се на издатке за материјал за оправку и одржавање опреме (32.281 КМ) и услуге оправке и одржавања опреме (1.627.526 КМ).

Услуге оправке и одржавања опреме: Значајнији трошкови на овој позицији везани су за одржавање SDH система (499.999 КМ), одржавање и администрацију сервера на коме се налазе регистри Агенције (124.159 КМ), одржавање Oracle лиценци (548.690 КМ), одржавање хардверске опреме и Oracle лиценци за другу годину (309.231 КМ), одржавање система апликација јмб, ои, вд, пребивалишта и боравишта (69.264 КМ), итд.

Издаци за услуге оправке и одржавања опреме односе се на успоставу и одржавање сигурности система Агенције. Услуге су фактуриране сукладно закљученим уговорима са изабраним добављачима.

- **Уговорене услуге**

Издаци за уговорене услуге реализовани су у износу 223.828 КМ. Значајнији издаци односе се на: услуге стручног образовања (103.470 КМ), издатке за услуге на основу уговора о дјелу (59.250 КМ), услуге репрезентације (24.563 КМ) и услуге јавног информирања (17.153 КМ).

Услуге репрезентације: Трошкови репрезентације регулисани су интерним правилником о поклонима и репрезентацији из 2012. године. Агенција је донијела Одлуку о распореду и допуштеним износима интерне и екстерне репрезентације по корисницима за 2013. годину, којом је дефинисан укупан износ екстерне репрезентације у износу до 10.000 КМ и мјесечни лимити интерне репрезентације по кориснику. Висина одобрених износа за интерну репрезентацију креће се у распону од 100 КМ до 450 КМ.

Укупно остварени трошкови репрезентације мањи су у односу на претходну годину за 8.125 КМ или 25%. Ревизијом је констатовано да се уредно води евиденција о насталим трошковима, те да укупни трошкови екстерне репрезентације износе 7.261 КМ, а трошкови интерне репрезентације 7.226 КМ. Трошкови за визит картице, резервисана средства за набавку интерне репрезентације и рекламни материјал износе 10.076 КМ.

За потребе интерне репрезентације у сједишту и организацијским јединицама Агенције, изузев РЦ Сарајево (користи услуге Службе за заједничке послове), Агенција врши набавку напитака и жетона за апарате за топле напитке. У текућој години од изабраних добављача набављени су производи за интерну репрезентацију у укупном износу од 9.246 КМ. На основу евиденције о мјесечним трошковима интерне репрезентације по корисницима, утврђено је да је потрошња у оквиру утврђених лимита.

Услуге стручног образовања: Издаци за услуге стручног образовања исказани су у износу 103.469 КМ. Значајнији издаци односе се на услуге стручног образовања и усавршавања Техничког сектора Агенције у износу од 96.217 КМ, а које су реализоване на основу уговора са изабраним понуђачима.

Агенција је 03.03. 2014. године донијела Правилник о стварању и извршењу обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања упуслених у Агенцији. Правилником се уређују процедуре и одговорне особе за стварање и извршење обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања упуслених у Агенцији. Правилник дефинише сврху обуке, планирање, омогућавање обука и усавршавања, стручне сертификате, поступак пријаве за обуку, уговор о међусобним правима и обавезама, дужину трајања, права и обавезе које произлазе из обуке/усавршавања, провођење правилника у случају вишеструких обука/усавршавања, извјештавање и евидентирање. Наведени Правилник ступа на снагу даном доношења, а његове одредбе примјењују се од 01.01.2012. године уколико нису већ склопљени уговори са службеницима и упусленима Агенције.

Уговори о дјелу: Остварени издаци на основу уговора о дјелу (нето износ од 59.250 КМ), мањи су у односу на претходну годину за 38.413 КМ или 39%. Такође, смањен је и укупан број ангажованих вањских сарадника (у 2012. години ангажовано 12 вањских сарадника). У току 2013. године, на основу уговора о дјелу, ангажовано је девет вањских сарадника, од чега четири током читаве године. Ревизијом је уочено како су поједини уговори о дјелу који су закључивани током читаве 2012. године продужавани и током 2013. године. Уговори о дјелу закључивани су за обављање послова који се могу довести у везу са пословима предвиђеним постојећом систематизацијом радних мјеста. Према даном образложењу, ради се о неопходним пословима из надлежности, а које ће Агенција самостално преузети након успоставе одређених апликација.

Вишегодишње понављање обављања послова путем уговора о дјелу говори како такви послови нису привременог карактера тако да се не би требали обављати на овакав начин. Сматрамо како уговори о дјелу представљају нетранспарентан начин упошљавања - ангажовања, што је неприхватљива пракса када је у питању јавни сектор.

Уважавајући потребу осигурања континуитета свих активности које прате основну дјелатност због које је институција основана, поново препоручујемо да се преиспита оправданост ангажовања вањских сарадника за послове и задатке који су везани за систематизована радна мјеста.

6.2. Капитални издаци

Расположива средства за капиталне издатке у 2013. години износе **9.919.548 КМ**. Законом о буџету одобрена су средства за капиталне издатке у износу од 5.781.000 КМ (2.065.676 КМ се односи на непосредну потрошњу, а 3.715.324 КМ на вишегодишње капиталне пројекте). Агенција је на располагању имала и пренесена средства за вишегодишње капиталне пројекте у износу 3.729.773 КМ и пренесена средства за програме посебних намјена у износу 257.595 КМ те средства текуће резерве у износу 148.500 КМ. Преструктурирањем расхода повећана је позиција капитални издаци за 324.962 КМ (повећана позиција набавке опреме за 500.000 КМ, а умањена позиција сталних средстава у облику права у износу 175.038 КМ). Распожива средства за капиталне издатке у 2013. години реализована су у укупном износу од **4.943.380 КМ** и то за набавку опреме (4.676.820 КМ) и набавку сталних средстава у облику права (266.560 КМ).

- **Непосредна потрошња**

Одобрена средства за капиталне издатке која се односе на непосредну потрошњу у износу 2.539.138 КМ (буџет, текућа резерва и реструктурирани буџет) реализована су у износу 2.280.135 КМ (90%) и то за набавку средстава у облику права (128.192 КМ) и набавку опреме (2.151.943 КМ).

Набавка средстава у облику права највећим дијелом се односи на набавку Oracle лиценци.

Набавка опреме: Значајнији издаци за набавку опреме односе се на: компјутерску опрему (1.284.078 КМ), механичку опрему (489.996 КМ), моторна возила (234.599 КМ) и софтвере (92.400 КМ). Издаци за набавку компјутерске опреме највећим дијелом се односе на набавку система за подршку апликацијама (793.124 КМ), хардверске и софтверске платформе за backup Exadata database система (199.829 КМ) и е-сервиса инфраструктуре (180.016 КМ). Издаци за механичку опрему (489.996 КМ) односе се на набавку опреме за предперсонализацију докумената.

- **Вишегодишњи капитални пројекти**

У оквиру буџета Агенције реализују се три вишегодишња капитална пројекта: “SDH систем преноса”, “Изградња зграде Агенције у Бања Луци” и “Финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евиденцију у цестовном промету”.

Укупно расположива средства за вишегодишње капиталне пројекте у 2013. години износе 7.566.246 КМ. Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2013. годину, за реализацију вишегодишњих капиталних пројеката, одобрена су средства у износу 3.836.473 КМ. Поред одобрених буџетских средстава у 2013. години, за реализацију пројеката на располагању су била и неутрошена средства из 2012. године у износу 3.729.773 КМ која су пренесена у 2013. годину.

Вишегодишњи капитални пројекти реализовани су у 2013. години у износу 2.637.306 КМ или 35% од укупно расположивих средстава. Нереализована средства у износу 4.928.940 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „SDH систем преноса“: Агенција је наставила активности везано за успоставу и проширење SDH система. Распожива средства пројекта у 2013. години износе 4.799.606 КМ, од чега је 2.260.000 КМ одобрено Законом о буџету, а 2.539.606 КМ су пренесена средства из 2012. године. Реализација пројекта у 2013. години исказана је у износу 2.222.465 КМ. Реализовани издаци односе се на набавку опреме за пренос података и гласа. Значајнији издаци (1.707.988 КМ) односе се на услуге проширења SDH система према закљученом уговору из 2012. године.

У току 2013. године, Агенција је провела поступак јавне набавке проширења SDH система те концем године закључила уговор са изабраним понуђачем. Уговорени рок имплементације пројекта износи 150 дана. С обзиром да уговорене активности нису реализоване, неутрошена средства у износу од 2.577.141 КМ, пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Изградња зграде Агенције у Бања Луци“: Цјелокупна вриједност пројекта изградње зграде Агенције још увијек није прецизирана. Укупно расположива средства за овај пројект у 2013. години износе 2.425.480 КМ, од чега је 1.300.000 КМ одобрено Законом о буџету, а 1.125.480 КМ су пренесена средства из 2012. године. Реализација пројекта у 2013. години исказана је у износу 138.368

КМ. Реализовани издаци односе се на студије изводљивости, пројектне припреме и пројектирање. Значајнији издаци (133.614 КМ) односе се на израду пројектне документације изведбеног пројекта за пословни објект зграде Агенције.

Активности везане за реализацију пројекта не одвијају се планираном динамиком. Због неријешених имовинско правних односа, кашњења са израдом пројектне документације и ревизијом исте, Агенција није реализовала планиране активности у 2013. години везане за прибављање одобрења за грађење и дио припремних радова на извођењу пројекта те су неутрошена средства у износу 2.287.112 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евиденцију у цестовном промету“¹² (пројект тахографа): Укупно расположива средства за овај пројект у 2013. години износе 341.160 КМ, од чега је 276.473 КМ одобрено Законом о буџету, а 64.868 КМ су пренесена средства из 2012. године. У 2013. години, према закљученом уговору, утрошена су средства у износу од 276.473 КМ. Реализовани издаци односе се на набавку материјала (121.149 КМ) и компјуторске опреме 155.324 КМ. Неутрошена средства у износу 64.686 КМ, пренесена су у наредну годину.

Према Закону о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евидентирање у цестовном промету, Агенција је у 2011. години извршила набавку система, опреме и потрошног материјала за обављање послова персонализације и техничке обраде картица и вођење евиденције о изданим картицама за дигиталне тахографе. Савјет министара БиХ је усвојио Одлуку о одобравању „Пројекта дигиталних тахографа“, који је уврштен у Програм вишегодишњих капиталних улагања за раздобље 2011. - 2014. године.

Пројект тахографа у цијелости је функционалан. Након успоставе и имплементације система, установљено је како постоје објективне могућности да предвиђене уговорене количина картица неће бити у цијелости реализоване. Агенција је у сарадњи са надлежним институцијама (Федерално министарство промета и комуникација, Министарство саобраћаја и веза РС), извршила анализу стварних потреба те процјенила потребне количине тахо картица за раздобље од пет година. Након извршене анализе, Агенција је 03.12.2013. године закључила са изабраним понуђачем (понуђач са којим је 26.01.2011. године закључен Уговор о набавци система за издавање картица за дигиталне тахографе) Протокол којим је дефинисано да се финансијска средства од вишка нереализованих картица преусмјере на пружање услуга одржавања система за издавање тахо картица.

7. Биланс стања¹³

Укупна актива Агенције на 31.12.2013. године износи **22.528.135 КМ** и односи се на новчана средства (26.185 КМ), краткорочна потраживања (360.270 КМ), залихе материјала и робе (4.940.206 КМ), залихе ситног инвентара (65.909 КМ) и неотписану вриједност сталних средстава (17.135.565 КМ).

Укупна пасива Агенције на 31.12.2012. године износи **23.368.773 КМ** и односи се на краткорочне текуће обавезе (3.719.585 КМ), обавезе према запосленима

¹² До 2012. пројект је реализован као програм посебне намјене. Савјет министара БиХ је на сједници одржаној 24.03.2011. године усвојио Информацију о дигиталним тахографима и обвезао Агенцију да предложи одлуку којом би пројект дигиталних тахографа био усвојен као вишегодишњи капитални пројект. Савјет министара БиХ је усвојио предложену Одлуку о одобравању „Пројекта дигиталних тахографа“ којом је исти уврштен у пројекте вишегодишњих капиталних улагања за раздобље 2011.- 2014. године.

¹³ Биланс стања на 31.12.2013. године приказана је у Табели II у прилогу Извјештаја.

(385.236 KM), краткорочна разграничења (2.128.387 KM) и изворе средстава (17.135.565 KM).

- **Готовина, краткорочна потраживања, разграничена и залихе**

Новчана средства у износу 26.185 KM односе се на новчана средства у благајни на 31.12.2013. године.

Краткорочна потраживања у износу 360.270 KM обухваћају потраживања од правних особа за дате авансе (307.244 KM) и остала потраживања у износу од 53.025 KM (потраживања за рефундације, остала потраживања). Потраживања од правних особа за дане авансе односе се на дани аванс за набавку образаца личних карата и возачких дозвола¹⁴. Због погрешног књижења аванса, Агенција је исказала потраживања за дане авансе у износу који је већ исказан на расходима Агенције. Залихе на 31.12.2013. године исказане су у Билансу стања у износу од 5.006.115 KM, а односе се на залихе материјала (обрасци за документа, дозволе, потврде, стикери, тахографске картице у износу 4.940.206 KM) и залихе ситног инвентара (65.909 KM).

- **Стална средства**

Стање сталних средстава у Билансу стања приказано је у износима: набавна вриједност - 48.276.379 KM, исправка вриједности - 31.140.814 KM и садашња вриједност - 17.135.565 KM.

- **Краткорочне обавезе и разграничења**

Краткорочне текуће обавезе у износу од 3.719.585 KM односе се на обавезе према добављачима (3.694.526 KM) које су измирене у наредној години и остале краткорочне обавезе (25.059 KM).

Обавезе према добављачима на 31.12.2013. године исказане су у већем износу од стварног стања. Наиме, рачун добављача из 2014. године у износу од 548.690 KM евидентиран је у 2013. години (тачка 6.1. Извјештаја – Услуге оправке и одржавања опреме). Овакав начин књижења обавеза није у складу са модифицираном рачуноводственом основом настанка догађаја, како је дефинисано чланом 19. став (2) Закона о финансирању институција БиХ.

Агенција мора водити рачуна о правилном евидентирању обавеза према добављачима у одговарајућем обрачунском периоду у којем је пословна промјена настала.

Обавезе према запосленима (385.236 KM) односе се на обавезе за плату за децембар 2013. године.

Краткорочна разграничења у износу 2.128.387 KM односе се на разграничене расходе за авансе (307.245 KM) и разграничене расходе за набавку роба и услуга (1.821.143 KM).

На позицији разграничени расходи за авансе, приказан је износ нераздуженог аванса према уговору за набавку образаца личних карата и возачких дозвола¹⁵. Агенција је разграничила расходе за износ који је исказан на трошковима Агенције и плаћен.

¹⁴ Детаљније описано у тачки 6.1. Извјештаја: Издаци за личне карте и возачке дозволе

¹⁵ Детаљније описано у тачки 6.1. Извјештаја: Издаци за личне карте и возачке дозволе

Разграничени расходи за набавку роба и услуга у износу од 1.821.143 КМ односе се на расходе везане за уговоре који су потписани до 31.12.2013. године, на основу извршених процедура јавних набавки. Наведени расходи су књижени у складу са Инструкцијом за унос обавеза у ИСФУ систем које су планиране у буџету текуће фискалне године, а чији ће рачуни или коначне ситуације бити испостављени у наредној фискалној години¹⁶, изузев у два случаја: разграничење расхода у износу 24.273 КМ према Уговору за куповину тонера од 13.01.2014. године и разграничење расхода у износу од 4.220 КМ према Уговору за набавку Mega matcher лиценци који није потписан.

Препоручујемо Агенцији да разграничење расхода врши у складу са важећим прописима. Поред тога, иако је Агенција поступала по Упутству Министарства финансија и трезора БиХ, евидентно је како су на разграничењима углавном књижени расходи за робе, услуге и радове који се суштински односе на наредну фискалну годину, а што нарушава принцип модифицираног рачуноводственог настанка догађаја дефинисаног Правилником о рачуноводству.

- **Попис средстава, обавеза и потраживања**

Агенција је извршила попис сталних средстава, новчаних средства, потраживања, залиха материјала и обавеза на 31.12.2013. године.

Стална средстава Агенције евидентирана су укупном износу 48.276.379 КМ, а састоје се од опреме (33.697.103 КМ), сталних средстава у облику права (7.614.263 КМ), средстава у припреми (1.335.132 КМ), средстава ван употребе (5.629.881 КМ) и исправке вриједности сталних средстава (-31.140.814 КМ). Након извршеног пописа сталних средстава, елаборатом о попису су утврђена слjedeћа стања: набавна вриједност 48.276.379 КМ (од чега укупна стална средства у употреби износи 46.941.247 КМ и средства у припреми 1.335.132 КМ), исправка вриједности -31.140.815 КМ и садашња вриједност 17.135.565 КМ.

Донесена је одлука о расхоровању опреме набавне вриједности 5.565.346 КМ, отписане вриједности -5.540.773 КМ, садашње вриједности 24.572 КМ. Како опрема није била уништена са 31.12.2013. године, иста је евидентирана на контима групе опрема ван употребе и приказана у оквиру сталних средстава.

Стање залиха на 31.12.2013. године износи 5.006.115 КМ и односи се на залихе материјала у износу од 4.940.206 КМ и залихе ситног инвентара у износу од 65.909 КМ.

Агенција је исказала стање залиха у обрасцу Биланс стања без обзира што вриједност залиха у главној књизи износи 0 КМ.

Натуралне донације: У пословним књигама Агенције укњижене су натуралне донације у износу од 198.535 КМ и преузета опрема Министарства обране БиХ у износу 143.929 КМ.

У 2012. години, у пословне књиге Агенције укњижена је натурална донација која се односи на право укњижено на основу Уговора о оснивању права грађења који је закључен између Агенције и Републичке дирекције за обнову и изградњу. Предмет Уговора је оснивање права грађења у корист носитеља права грађења (Агенције), ради изградње административно-производног објекта на некретнинама (земљишту) површине 17.180 м² и 149 м².

¹⁶ Инструкција МФТ број: број 01-08-16-1-9237-1/10 од 08.12.2010. године

Према земљишно књижном извату, власник земљишта (бивша касарна „Траписти И“ у Бањој Луци) на коме се оснива право грађења је Државни секретаријат за послове Народне одбране у Београду, а према посједовном листу (изводу) Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Бања Лука, посједник земљишта је Министарство одбране. Наиме, ради се о земљишту које потпада под одредбе Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ и Закона о привременој забрани располагања државном имовином РС. Комисија за државну имовину Савјета министара БиХ је донијела Одлуку (број: 01-50-4-47/10 од 20.07.2010.) о изузимању од привремене забране располагања државном имовином некретнина (касарна „Траписти И“) које потпадају под одредбе Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ и Закона о привременој забрани располагања државном имовином РС, којом је дефинисано да ће се располагање наведеном имовином вршити на начин и по поступку прописаном важећим прописима свих нивоа власти у БиХ.

Влада Републике Српске је 12.12.2011. године донијела Одлуку о давању сагласности за оснивање права грађења без накнаде у корист Агенције на земљишту касарне „Траписти И“, на основу које је закључен уговор о оснивању права грађења између Агенције и Републичке дирекције за обнову и изградњу.

Агенција је закључила Уговор о оснивању права грађења са субјектом који није власник земљишта на коме се оснива право грађења и истим уговором Агенција не постаје власник земљишта на ком ће се градити смјештајни објект вриједан неколико десетина милиона КМ. С обзиром да се неспорно ради о државној имовини, те да је Агенција за кориштење исте добила сагласност и Савјета министара БиХ и Владе Републике Српске, у ревизорском извјештају за 2012. годину дата је препорука надлежним институцијама да предузму активности како би се наведено земљиште укњижило као власништво Агенције. У 2013. години, Агенција је упутила ургенцију Правобранилаштву БиХ у вези укњижбе права власништва на земљишту.

Препоручујемо Агенцији да упути ургенцију ресорном министарству и Савјету министара БиХ, у циљу покретања активности на рјешавању имовинско-правних односа у вези са предметним земљиштем. С обзиром да је Савјет министара БиХ изузео земљиште из Одлуке о забрани располагања, те имајући у виду намјену земљишта, мишљења смо да не постоје препреке за укњижбу предметног земљишта као власништва Босне и Херцеговине.

8. Јавне набавке

У складу са расположивим средствима, Агенција је сачинила План јавних набавки за 2013. годину. Укупна вриједност јавних набавки које су предвиђене планом износи 10.871.543 КМ. Према презентираним подацима, укупна вриједност проведених поступака износи **8.281.087 КМ**. Агенција је у току 2013. године провела 21 отворени поступак (укупне вриједности 7.050.783 КМ), 30 конкурентских захтјева за доставу понуда (укупне вриједности 285.946 КМ) и три преговарачка поступака без објаве обавијести (укупне вриједности 859.766 КМ). Набавке у вриједности од 84.592 КМ реализоване су путем изравног споразума.

- **Ефикасност процеса јавних набавки**

У складу са усвојеним планом који обухваћа набавке из свих извора финансирања, Агенција је проводила поступке јавних набавки за робе и услуге за које је Законом о јавним набавкама БиХ предвиђено провођење одговарајућег поступка. План набавки донесен је почетком године, након усвајања буџета, а у складу са потребама мијењан је током године.

Избор добављача вршиле су комисије које се именују за сваки појединачни поступак набавке. На основу достављене спецификације коју, у зависности од предмета набавке, сачињавају организацијске јединице Агенције (иницијатори набавке), Одсјек за јавне набавке припрема тендерску документацију. Поред специфицирања предмета набавке, иницијатори набавке могу утицати и на дефинисање квалификацијских критерија у тендерској документацији. Послови припреме тендерске документације и остали послови везани за јавне набавке обављају се у Одсјеку за планирање и јавне набавке (стручни савјетник за јавне набавке и уговоре). Комисије за јавне набавке углавном обављају послове који се односе на избор понуђача.

Ревизијом поступака јавних набавки, за значајан број ревидираних поступака, утврђено је понављање поступака због недостатног броја квалифицираних понуда у првом поступку. Такође, за значајан број ревидираних поступака евидентно је поништење поступка због достављања понуда у вриједности која је већа од процијењене вриједности набавке.

У поновљеном поступку јавне набавке Агенција је у правилу вршила избор понуђача на основу једне или двије достављене понуде, позивајући се на одредбе Закона да се уговор може закључити и у случајевима када је број достављених понуда мањи од три, уколико уговорни орган сматра да је осигурана стварна конкуренција. Дакле, одлука о додјели уговора заснива се искључиво на процјени уговорног органа о конкурентности достављених понуда.

Препоручујемо Агенцији да унаприједи процес планирања јавних набавки у циљу смањења броја поновљених поступака и ефикасног провођења избора добављача.

Такође, одлуке о избору добављача на основу мање од три достављене понуде, а које се заснивају на процјени уговорног органа о конкурентности достављених понуда, потребно је детаљно образложити и документирати.

У току 2013. године Агенција је провела три преговарачка поступка без објаве обавијести на основу којих су закључени уговори у укупној вриједности од 859.766 КМ и то за набавку пограничних пропусница, хардверске и софтверске опреме (387.779 КМ) и набавку услуга одржавања Oracle лиценци (468.966 КМ) и набавку ауто гума (3.021 КМ).

Преговарачки поступак за набавку пограничних пропусница проведен из разлога ограничености времена за провођење отвореног поступка. Одлуком Савјета министара БиХ од 21.05.2013. године, Агенцији су одобрена средства текуће буџетске резерве у износу од 455.500 КМ у сврху реализовања обавеза из Одлуке о давању овлаштења Агенцији за израду пограничних докумената. Због ограничености времена за провођење отвореног поступка (1.7.2013. улазак Републике Хрватске у Европску унију), Агенција је провела преговарачки поступак са изабраним добављачем за набавку образаца личних карата и возачких дозвола. Преговарачки поступак за набавку услуга одржавања Oracle лиценци проведен је са понуђачем Oracle који има ексклузивно право да пружи наведену услугу.

- **Законитост процеса јавних набавки**

Ревидирањем поступака набавки на основу узорка уочени су недостаци који се односе на слjedeће процедуре:

Набава услуга одржавања апликације путне исправе и спринт: Проведена је процедура отвореног поступка. Процијењена вриједност набавке износи 150.000 КМ. У утврђеном року достављена је једна понуда која није била прихватљива с обзиром да је вриједност понуде била значајно већа (421.200 КМ) од процијењене вриједности. У поновљеном поступку (процијењена вриједност набавке 140.000 КМ) достављене су двије понуде које су оцијењене прихватљивим те је дата препорука да се уговор закључи са понуђачем који доставио повољнију понуду. Уговор са изабраним понуђачем закључен је у вриједности од 148.721 КМ. Поступцима ревизије утврђено је да понуда изабраног понуђача не садржи документе који су захтијевани тендерском документацијом. Од изабраног понуђача тражено је да накнадно достави тражене документе што је и учињено дан прије закључивања уговора.

Препоручујемо Агенцији да убудуће осигура да понуда изабраног понуђача садржи документе који су захтијевани тендерском документацијом у складу са Законом о јавним набавкама.

Набавка услуга одржавања и администрације сервера на коме се налазе регистри Агенције (уговорена вриједност 99.965 КМ): Проведена је процедура отвореног поступка. У утврђеном року достављена је понуда једног понуђача која је оцијењена прихватљивом и квалифицираном. Како је поступак набавке претходно два пута поништаван, комисија је донијела одлуку да се закључи уговор са понуђачем који је доставио понуду. Уговорена вриједност на мјесечном нивоу 8.333,40 КМ. Уговором су дефинисане обавезе извршилаца услуга које обухваћају: редовне обиласке опреме, набавку и уградњу резервних дијелова који су урачунати у уговорену цијену, интервенције на хардверској и софтверској разини, надоградњу фирмвера и верзија оперативних система, конфигурацију бацкуп уређаја као и остале услуге за сервере као што су редовни обиласци опреме и уградња резервних дијелова који ће се по потреби набављати путем других поступака јавне набавке. Извршилац даје гаранцију на резервне дијелове за опрему која није обухваћена RSSSA уговором на раздобље од 90 дана од дана уградње. Уговором је дефинисана и гаранција за добро извршење уговора у износу од 10% укупне вриједности уговора.

Обавезујуће у овом уговору је да се мора платити уговорена вриједност без обзира да ли има одржавања у текућем мјесецу. У случајевима када се поквари неки дио који је скуп и који се мора замијенити, ова услуга постаје финансијски повољна. Како се не може предвидјети да ли ће доћи до квара на серверској опреми, тешко је говорити о исплативости оваквог уговора.

Мишљења смо да је оправдано постојање овог уговора узимајући у обзир значај неометаног и квалитетног функционисања система. Приликом набавке новог хардвера, сматрамо да је исплативије набавити опрему која има продужену гаранцију (нпр. 5 година) са пуном подршком, него за исту склапати уговор о одржавању након истека трогодишње гаранције.

Набавка мрежне опреме (уговорена вриједност 163.671 КМ): Агенција је извршила набавку мрежне опреме процедуром отвореног поступка. У утврђеном

року за достављање понуда пристигла је понуда једног понуђача која је оцијењена као неквалифицирана. Вриједност понуде је такође премашивала средства планирана за ову набавку па је поступак поништен. У поновљеном поступку је достављена такође понуда једног понуђача чија вриједност је већа од планираног износа за предметну набавку. Комисија је дала препоруку за закључење уговора будући да су из надлежног сектора добили сагласност да се набавка реализује без обзира на прекорачење планираних средстава.

Набавка опреме за бацкуп са софтвером: Набавка је извршена путем отвореног поступка. У утврђеном року достављене су три понуде од којих су двије оцијењене као прихватљиве и квалифициране, док је понуда једног добављача оцијењена као неквалифицирана. Међутим, како је укупна процијењена вриједност набавке (200.000 КМ) била нижа од вриједности квалифицираних понуда које су износиле 335.651 КМ и 326.241 КМ, поступак је поништен. Вриједност неквалифициране понуде износила је 313.693 КМ. У поновљеном поступку (процијењена вриједност 200.000 КМ), достављена је једна понуда која је оцијењена као прихватљива. Иако је вриједност достављене понуде (341.399 КМ) већа је од вриједности понуда достављених у првом поступку, комисија је дала препоруку за закључење уговора. Закључени уговор односи се на имплементацију рјешења и одржавање у периоду од пет година. Уговорена динамика плаћања подразумијева плаћање опреме, софтвера, потребних лиценци и одржавања за прву годину у износу 199.829 КМ, а након истека године дана од пријема система, плаћање друге године одржавања, опреме, софтвера и лиценци и тако за читаво уговорено раздобље.

Мишљења смо да је приликом провођења набавки које се односе на уговоре и плаћања одржавања кроз више година потребно склопити оквирни споразум те на основу њега за сваку годину одржавања склапати појединачне уговоре.

Набавка система за подршку апликацијама (вриједност уговора је 793.124 КМ): Проведена је процедура отвореног међународног поступка. Тендерском документацијом је предвиђена надоградња постојећег хардверског рјешења и набавка опреме за администрацију и надзор опреме и софтвера. Документацијом је описано тренутно стање и опрема са којом Агенција располаже, захтјеви по питању компатибилности опреме која се набавља те је описана и додатна опрема за надзор која се састоји од лаптопа и смартпхоне уређаја. Приликом спецификације лаптопа за администрацију, код описа процесора наведен је назив произвођача, а при томе није кориштен израз „или еквивалент“. У предвиђеном року достављене су три понуде од којих су двије оцијењене неквалифицираним те је закључен уговор са понуђачем који је доставио квалифицирану понуду.

Приликом специфицирања опреме, уколико се користи име произвођача неопходно је користити израз „или еквивалент“.

Набавка услуга одржавања апликација регистра новчаних казни РОФ: Проведена је процедура конкурентског захтјева са додатном објавом обавијести. У наведеном поступку достављена је једна квалифицирана и прихватљива понуда те закључен уговор у вриједности од 42.120 КМ. Тендерском документацијом дефинисани су услови које добављач мора прихватити, између осталог: реализација минимално 10 сати мјесечно за послове који су предмет набавке те, ако нема захтјева наручилаца за измјене, да се исто вријеме утроши на анализу рада апликације те извршавање потребних побољшања сукладно извршеној анализи, да су измјене и код којим се измјене изврше власништво Агенције као и

право на екстерни аудит извршитеља услуга у складу са ISO 27001 процедурама. Међутим, набројани елементи нису директно уграђени у нацрт уговора нити у сам уговор, у дијелу који се односи на обавезе даваоца услуга.

Мишљења смо да је оправдано постојање овог уговора у циљу неометаног и квалитетног функционисања овог система узимајући у обзир његов значај. Уговором треба дефинисати и минималан број радних сати које би добављач мјесечно провео на унапређењу система уколико одржавање није потребно. Такође, значајне елементе који се дефинишу тендерском документацијом потребно је уградити у уговор.

Набавка опреме за предперсонализацију докумената (489.996 КМ): Агенција је донијела одлуку о набавци, припремила тендерску документацију и техничку спецификацију и провела отворени поступак. Техничка спецификација није имала елементе позивања на опрему одређене робне марке ради фаворизирања одређених добављача. До рока предвиђеног за пријем понуда пристигла је само једна понуда која је оцијењена као прихватљива. Комисија је утврдила да је уговорни орган предузео све потребне мјере како би се осигурала правична и активна конкуренција, наводећи да је већи број добављача откупио и преузео тендерску документацију. Комисија је, сматрајући да је понуђена цијена разумна, дала препоруку за склапање уговора.

Одлуке о избору добављача на основу мање од три достављене понуде у првом поступку потребно је детаљно образложити и документовати.

- **Реализација уговора о набавкама**

На основу закључених оквирних споразума у ранијим годинама (7.690.717 КМ), Агенција је у 2013. години закључила уговоре у вриједности од 2.598.475 КМ. Закључени уговори односе се на набавку неперсонализованих регистарских таблица и фолија, потврда о власништву и регистрацији возила, те набавку унутрашњих и вањских стикера.

Везано за реализацију закључених уговора о јавним набавкама, констатовано је у појединим случајевима како се Агенција није придржавала уговорних одредби за обрачун пенала и раскид уговора, те препоручујемо да се унаприједи активности везане за праћење реализације уговора.

Уговор о набавци електронске личне карте и возачке дозволе, система за израду и персонализацију електронских личних карата:

Агенција је у 2012. години провела поступак набавке везане за испоруку и успоставу система за дјеломичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица као и испоруке картица и комплетног система за персонализацију електронских личних карата и одржавање система (у даљњем тексту: набавка).

Набавка је на основу усвојене Информације Савјета министара БиХ проведена путем преговарачког поступка без објаве обавијести. Савјет министара БиХ је на 5. сједници, одржаној 05.04.2012. године, усвојио Информацију Министарства цивилних послова БиХ о примјени Закона о личној карти. Наведеном Информацијом „Савјет министара БиХ захтјева од Агенције за идентификациона

документа, евиденцију и размјену података да створи услове за издавање личних карата БиХ, почевши од 01.01.2013. године и у том смислу оцјењује да су испуњени из члана 11. став (4) тачка а) подтачке 3 и 4, а у вези са чланом 5. став (1) тачка б) Закона о јавним набавкама БиХ и одобрава Агенцији да проведе поступак“. Савјет министара БиХ наложио је Агенцији да се позив на преговарачки поступак упути испоручиоцу постојеће технологије за персонализацију, фирми “Muhlbauer High Tech International AG“ Roding Њемачка.

Агенција је 03.05.2012. године донијела Одлуку о набавци на период од 10 година, у процијењеној количини од 7.000.000 комада докумената, од чега 5.000.000 комада личних карата и 2.000.000 комада возачких дозвола. Позив на преговарачки поступак без објаве обавијести упућен је понуђачу Muhlbauer High Tech International AG, Roding Њемачка. Тендерском документацијом, између осталог, захтијевано је да понуђач достави изјаву да ће основати предузеће према прописима у БиХ које ће бити у његовом власништву, уколико већ није основано, те да оно не смије бити удаљено више од 5 км од Центра за складиштење и персонализацију.

Понуду за наведену набавку доставила је Група понуђача Muhlbauer д.о.о Бања Лука, као носилац групе, и Muhlbauer Roding, као члан групе. Након обављених преговора, Агенција је донијела Одлуку о додјели уговора Групи понуђача. Правобранилаштво БиХ дало је позитивно мишљење на Нацрт уговора са Групом понуђача (Muhlbauer д.о.о. Бања Лука, носилац групе, Muhlbauer Roding, члан групе). Након добивеног мишљења Правобранилаштва БиХ, Агенција доноси одлуку да се Уговор закључи само са понуђачем Muhlbauer д.о.о. Бања Лука. Уговор је потписан на основу сагласности Савјета министара БиХ, сукладно закључку Савјета министара БиХ о усвајању Информације о систему електронске личне карте, возачке дозволе и система за израду и персонализацију електронских личних карата и возачких дозвола.

Агенција је 17.07.2012. године закључила Уговор са понуђачем Muhlbauer д.о.о. Бања Лука у укупној вриједности од цца 104.000.000 КМ. Уговор су потписали директор предузећа Muhlbauer д.о.о. Бања Лука и помоћник директора Агенције за финансијске и правне послове. Изабрани понуђач „Muhlbauer“ Бања Лука је у међувремену изградио фабрику која је неопходна за реализацију уговора.

Анализирајући саму процедуру набавке, оно што је у првом моменту упитно је одабир преговарачког поступка без додатне обавијести о набавци дефинисаног чланом 11. Закона о јавним набавкама БиХ. Агенција, као уговорни орган, се позвала на члан 11. став (4) тачка а) подтачка 3. који говори да се набавка путем преговарачког поступка без додатне обавијести о набавци може провести када, због суштинских, технички доказивих или умјетничких разлога или због разлога који се односе на заштиту ексклузивних права, само одређени добављач може извршити набавку, пружити услугу или извршити радове и када не постоји друга могућност избора. Увидом у постојећу документацију нисмо се увјерили у постојање услова за провођење наведеног поступка, то јест, постојање само једног добављача који може пружити услуге, односно непостојање другог избора.

Наведени поступак и додјела уговора једном могућем добављачу може се извршити уколико не постоји могућност алтернативног избора, с тим да недостатак алтернативног избора мора бити објективне природе. Недостатак алтернативног избора не смије бити узрокован било каквим



субјективним фактором. Ревизијом наведеног поступка нисмо се увјерили у постојање аргументиране и чињеничне основе за провођење преговарачког поступка без додатне обавијести о набавци.

Према закљученом Уговору, Агенција се обавезује да ће изабраном понуђачу платити уговорену цијену за количину од 5 милиона комада личних карата и 2 милиона комада возачких дозвола у току уговорног раздобља, са дефинисаним минималним количинама докумената по годинама.

| Година | ОИ кол | Цијена | Укупно ОИ | ВД кол | Цијена | Укупно ВД | Укупно кол | Укупно са ПДВ-ом |
|--------|------------------|--------|-------------------|------------------|--------|------------------|------------------|--------------------|
| 2013 | 750.000 | 16 | 12.000.000 | 200.000 | 4 | 800.000 | 950.000 | 14.976.000 |
| 2014 | 1.750.000 | 16 | 28.000.000 | 700.000 | 4 | 2.800.000 | 2.450.000 | 36.036.000 |
| 2015 | 1.000.000 | 16 | 16.000.000 | 400.000 | 4 | 1.600.000 | 1.400.000 | 20.592.000 |
| 2016 | 250.000 | 16 | 4.000.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 350.000 | 5.148.000 |
| 2017 | 250.000 | 16 | 4.000.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 350.000 | 5.148.000 |
| 2018 | 200.000 | 16 | 3.200.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 300.000 | 4.212.000 |
| 2019 | 200.000 | 16 | 3.200.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 300.000 | 4.212.000 |
| 2020 | 200.000 | 16 | 3.200.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 300.000 | 4.212.000 |
| 2021 | 200.000 | 16 | 3.200.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 300.000 | 4.212.000 |
| 2022 | 200.000 | 16 | 3.200.000 | 100.000 | 4 | 400.000 | 300.000 | 4.212.000 |
| Укупно | 5.000.000 | | 80.000.000 | 2.000.000 | | 8.000.000 | 7.000.000 | 102.960.000 |

Уговореном динамиком испоруке дефинисане су минималне годишње количине докумената које Агенција мора купити без обзира на стварне потребе за документима.

У складу са Уговором, продавач има право захтијевати авансно плаћање у износу 30% минималне годишње количине докумената за годину дана. За сваку испостављену фактуру плаћање се врши у износу од 70%, а 30% фактурисане вриједности се враћа у аванс.

Реализација Уговора у 2013. години: Према уговореној динамици, Агенција је обавезна у 2013. години платити укупан износ од **14.976.000 КМ** за 750.000 ком образаца личних карата и 250.000 ком образаца возачких дозвола.

Према Уговору, Агенција је уплатила аванс у вриједности од 30% укупне количине уговорене испоруке за 2013. годину у износу од 4.492.800 КМ. Са 31.12.2013. године укупно је издано 368.241 ком личних карата (од уговорених 750.000 ком) и 165.568 ком возачких дозвола (од уговорених 200.000 ком), укупне вриједности **7.668.330 КМ**.

Због значајног одступања уговорене минималне годишње количине (укупна вриједност 14.976.000 КМ) од стварне количине изданих докумената у 2013. години (укупна вриједност 7.668.330 КМ), Агенција је 06.12.2013. године са понуђачем „Muhlbauer“ д.о.о. Бања Лука закључила Споразум о тумачењу члана 3. став 3) тачка а) закљученог уговора о испоруци и успостави система за дјеломичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испорука картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од 10 година. Основа закључења овог Споразума јесте Уговором загарантирана могућност уређивања динамике испоруке и Закон о

финансирању институција БИХ¹⁷ који дефинише да се обавезе из текуће фискалне године не могу преносити у наредну годину. Потписници Споразума сагласни су да се динамика испоруке регулише према стварно утрошеним количинама на годишњем нивоу, а плаћање врши према стварно насталим обавезама за текућу годину, а не минималним количинама на годишњем нивоу.

Основа закључења овог Споразума јесте Уговором загарантирана могућност уређивања динамике испоруке. Међутим, Споразумом није коригирана укупна уговорена количина, као ни начин плаћања и давање аванса.

Иако се издавање докумената у 2013. години није одвијало планираном динамиком те је дани аванс за 2013. годину раздужен у јануару 2014. године, Агенција је уплатила нови аванс добављачу за 2014. годину у износу од 10.810.800 КМ.

Сматрамо да су уговором за набавку образаца личних карата и возачких дозвола уговорене одредбе које могу имати штетне посљедице за буџет институција Босне и Херцеговине. То се прије свега односи на повлачење уговорених годишњих количина, укупних количина и авансно плаћање.

9. Приходи

На основу реализације прихода у протеклом раздобљу и очекиване тенденције издавања докумената, Агенција је планирала приходе у 2013. години у износу од 28.732.000 КМ. Укупно остварени приходи Агенције са 31.12.2013. године износе 23.740.149 КМ.

У пословним књигама Агенције евидентирају се приходи од регистрације возила (потврде о власништву и регистрацији, стикер наљепнице, регистарске таблице), пружања јавних услуга (давање података из централне евиденције података држављана БиХ), те приходи од издавања личних карата, возачких дозвола и пасоша.

Остварени приходи у 2013. години односе се на: приходе од административних такси (3.528.560 КМ - потврде о власништву возила, потврде о регистрацији, стикер наљепнице, регистарске таблице), приходи од пружања услуга давања података из средишње евиденције података држављана БиХ (20.756 КМ); приходи од пружања јавних услуга (19.967.940 КМ - приходи од књижица за пасоше, приходи од личних карата и возачких дозвола, прекограничне пропуснице, службени пасоши), приходи од новчаних казни за прекршаје (5.680 КМ) и примици од продаје возила (7.192 КМ).

На основу Одлуке Савјета министара о рефундацији трошкова надлежним органима, Правилника о цијени докумената, те Правилника о цијени докумената за регистрацију и накнади за кориштење регистарских таблица, Агенција мјесечно доставља податке о броју урађених докумената и изданих регистарских таблица Министарству финансија и трезора БиХ. На основу достављених података, Министарство финансија и трезора БиХ врши уплату средстава надлежним органима. У 2013. години извршен је поврат средстава надлежним органима у укупном износу од 24.176.442.50 КМ.

Од 01.03.2013. године, Агенција остварује приходе од издавања електронских личних карата и нових возачких дозвола. Савјета министара БиХ је 16.11.2012.

¹⁷ Службени гласник БиХ број: 61/04, 49/09, 42/12 и 87/12

године усвојио Правилник о цијени личних докумената¹⁸ који прописује висину накнаде која се плаћа приликом издавања личних докумената за грађане Босне и Херцеговине, начин уплате, расподјелу и намјену средстава остварених издавањем исправа. Утврђена висина накнаде износи 18 КМ за личну карту и 60 КМ за возачку дозволу. Средства остварена издавањем личних докумената уплаћују се на јединствени рачун Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, с тим да се 20 КМ од износа накнаде за возачку дозволу рефундира надлежним органима на име режијских трошкова.

10. Остало

- **Донације**

Агенција је у 2013. години располагала донаторским средствима у износу од 257.595 КМ за реализацију четири пројекта: „Јачање унутарњих капацитета Агенције“, „Сервисне услуге за Документ Манаџмент Систем“ (IPA-CIPS 07090809 Сервисни уговор за систем управљања документацијом, пројектна средства Европске уније IPA 2008), „Опрема за верификацију аутентичности личних докумената и докумената за возила“ и „Набавка и уградња ИТ хардвера и софтвера за производњу идентификацијских докумената“. За праћење реализације ових пројеката успостављени су засебни пројектни кодови у ИСФУ систему. Укупно утрошена средства током године исказана су у износу 147.087 КМ, а средства у износу 110.508 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Јачање унутрашњих капацитета Агенције“: Реализација пројекта започела је у 2013. години. Средства за овај пројект у износу 58.675 КМ осигурана су са позиције Директни трансфери са ЈРТ-а-Издвојена средства за повлачење IPA фондова. Према документу „Project Fiche“ за IPA 2011 компоненту (IPA National Programme 2011-Bosnia and Herzegovina, sector Fiche „Public Administration Reform“) од стране Европске комисије предвиђен је износ од 600.000 еура, док износ од 58.675 КМ (30.000 еура) представља суфинансирање државе и предвиђен за јачање капацитета Агенције. Расположена средства у износу 58.675 КМ реализована су у износу од 5.348 КМ за набавку рачунарске опреме. Неутрошена средства у износу 53.327 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Сервисне услуге за Документ Манаџмент Систем“: Средства за реализацију пројекта сервисне услуге за ДМС, набавку система за управљање документима и интеграцију са системом Агенције у износу 488.958 КМ осигурана су са позиције директних трансфера са јединственог рачуна трезора-средства за суфинансирање пројекта Европске уније. Расположена средства за овај пројект у 2013. години у износу 67.088 КМ реализована су у износу од 36.457 КМ. Реализовани издаци односе се на набавку рачунарске опреме. Неутрошена средства у износу 30.631 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Опрема за верификацију аутентичности особних докумената и докумената за возила“: Средства за реализацију пројекта у укупном износу од 97.792 КМ одобрена су са позиције Директни трансфери са јединственог рачуна трезора-издвојена средства за повлачење IPA фондова. Расположена средства за овај пројект у 2013. години у износу 14.483 КМ реализована су у износу 13.732 КМ

¹⁸ Службени гласник БиХ број: 100/12

за набавку компјутерске опреме. Неутрошена средства у износу 751 КМ пренесена су у 2014. годину.

Пројект „Набавка и уградња ИТ хардвера и софтвера за производњу идентификационих докумената“: Реализација пројекта започела је у 2013. години. Средства за овај пројект у износу од 117.350 КМ осигурана су са позиције „Директни трансфери са ЈРТ-а- Издвојена средства за повлачење IPA фондова (IPA 2011). Према документу „Project Fiche“ за IPA 2011 компоненту од стране Европске комисије предвиђен је износ од 4.050.000 еура, док износ од 60.000 еура представља кофинансирање државе предвиђен за финансирање компоненте Набавка и уградња ИТ хардвера и софтвера за производњу идентификацијских докумената. Расположена средства у износу 117.350 КМ реализована су у износу 91.055 КМ за набавку опреме за персонализацију идентификацијских докумената. Неутрошена средства у износу 25.800 КМ пренесена су у 2014. годину.

11. Кореспонденција

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2013. годину. У коментарима су, у највећем дијелу, наведена образложења на дате квалификације у мишљењу и налазима и препорукама. Наведена образложења и коментаре на дио налаза нисмо могли прихватити јер нису дата адекватна образложења нити је приложена релевантна документација која би утицала на измјене налаза у Извјештају. Детаљно објашњење дијела коментара који су прихваћени дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији који је достављен руководству Агенције уз коначан Извјештај о ревизији за 2013. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Мирела Бошњак

Руководилац Одјела за финансијску ревизију

Муневера Бафтић

Чланови тима:

Сеида Капо, ревизор

Славиша Вуковић, ИТ ревизор

Азра Хусић, помоћни ревизор

Руководилац Одјела за развој, методологију и контролу квалитете

Драгољуб Ковинчић



III ПРИЛОГ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА

Преглед расхода буџета за 2013. годину

Назив институције: Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела I

| Опис | Одобрени буџет | Усклађивања буџета | Укупни буџет (2+3) | Извршење буџета | Индекс 5/4 |
|-----------------------------------|-------------------|--------------------|--------------------|-------------------|------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1. Текући издаци | 35.491.000 | -17.962 | 35.473.038 | 27.144.769 | 77 |
| Бруто плате и накнаде | 3.546.000 | 144.051 | 3.690.051 | 3.687.688 | 100 |
| Накнаде трошкова запослених | 558.000 | 30.987 | 588.987 | 568.431 | 97 |
| Путни трошкови | 245.000 | | 245.000 | 108.625 | 44 |
| Издаци телефонских и пошт.услуга | 174.000 | 0 | 174.000 | 128.667 | 74 |
| Издаци за енергију и ком.услуге | 166.000 | 0 | 166.000 | 147.674 | 89 |
| Набавка материјала | 25.242.000 | 307.000 | 25.549.000 | 18.027.785 | 71 |
| Издаци за услуге превоза и горива | 145.000 | 0 | 145.000 | 137.694 | 95 |
| Унајмљивање имовине и опреме | 2.707.000 | 0 | 2.707.000 | 2.355.635 | 87 |
| Издаци за текуће одржавање | 2.368.000 | -500.000 | 1.868.000 | 1.741.727 | 93 |
| Издаци за осигурање | 18.000 | 0 | 18.000 | 17.014 | 95 |
| Уговорене и друге посебне услуге | 322.000 | 0 | 322.000 | 223.828 | 70 |
| 2. Капитални издаци | 2.065.676 | 473.462 | 2.539.138 | 2.280.135 | 90 |
| Набавка земљишта | | | 0 | | |
| Набавка грађевина | | | 0 | | |
| Набавка опреме | 1.710.676 | 648.500 | 2.359.176 | 2.151.944 | 91 |
| Набавка осталих сталних средстава | 355.000 | -175.038 | 179.962 | 128.191 | 71 |
| Реконструкција и инвестиц. одрж. | | | 0 | | |

| | | | | | |
|---------------------------|----------|----------|----------|----------|--|
| 3. Текући грантови | 0 | 0 | 0 | 0 | |
|---------------------------|----------|----------|----------|----------|--|

| 4. Вишегодишња капитална улагања | 3.715.324 | 3.729.773 | 7.445.097 | 2.516.157 | 34 |
|--|------------------|------------------|------------------|------------------|-----------|
| Пројекат 0709090 - Тахографи | 155.324 | 64.687 | 220.011 | 155.324 | 71 |
| Пројекат SDH-Систем преноса | 2.260.000 | 2.539.606 | 4.799.606 | 2.222.465 | 46 |
| Пројекат Изградње зграде за смјештај Агенције | 1.300.000 | 1.125.480 | 2.425.480 | 138.368 | 6 |
| 5. Новчане донације | 0 | 257.595 | 257.595 | 147.087 | 57 |
| Пројекат 0709130"Twining" јачање унутрашњих капацитета | | 58.675 | 58.675 | 5.348 | 9 |
| Пројекат 0709080 - "IPA-CIPS" - намјенска структура | | 67.088 | 67.088 | 36.457 | 54 |
| Пројекат 0709110 "IPA" - намјенска структура | | 14.482 | 14.482 | 13.732 | 95 |
| Пројекат 070120 "IPA" - намјенска структура набавка и уградња ИТ хардвера и софтвера | | 117.350 | 117.350 | 91.550 | 78 |

| | | | | | |
|----------------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|-----------|
| Укупно (1+2+3+4+5) | 41.272.000 | 4.442.868 | 45.714.868 | 32.088.148 | 70 |
|----------------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|-----------|

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 28.02.2014. године.

Директор:

Синиша Маџан

Биланс стања на дан 31.12.2013. године

Назив институције: Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела II

| Опис | 31.12.2012. | 31.12.2013. | Индекс 3/2 |
|--|-------------------|-------------------|---------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе | 1.682.936 | 5.392.570 | 320 |
| Новчана средства | 21.345 | 26.185 | 123 |
| Краткорочна потраживања | 157.147 | 360.270 | 229 |
| Краткорочни пласмани | | | |
| Интерни финансијски односи | | | |
| Залихе | 1.504.438 | 5.006.115 | 333 |
| Краткорочна разграничења | 5 | | 0 |
| 2. Стална средства | 18.241.690 | 17.135.565 | 94 |
| Стална средства | 43.170.022 | 48.276.379 | 112 |
| Исправка вриједности | 24.928.332 | 31.140.815 | 125 |
| Неотписана вриједност сталних средстава | 18.241.690 | 17.135.565 | 94 |
| Дугорочни пласмани | | | |
| Дугорочна разграничења | | | |
| УКУПНО АКТИВА (1+2) | 19.924.626 | 22.528.135 | 113 |

| | | | |
|--|-------------------|-------------------|------------|
| 3. Краткорочне обавезе и разграничења | 2.652.589 | 6.233.208 | 235 |
| Краткорочне текуће обавезе | 2.316.467 | 3.719.585 | 161 |
| Краткорочни кредити и зајмови | | | |
| Обавезе према запосленима | | 385.236 | |
| Интерни финансијски односи | | | |
| Краткорочна разграничења | 336.122 | 2.128.387 | 633 |
| 4. Дугорочне обавезе и разграничења | 0 | 0 | |
| Дугорочни кредити и зајмови | | | |
| Остале дугорочне обавезе | | | |
| Дугорочна разграничења | | | |
| 5. Извори средстава | 18.241.690 | 17.135.565 | 94 |
| Извори средстава | 18.241.690 | 17.135.565 | 94 |
| Остали извори средстава | | | |
| Нераспоређени вишак прихода/расхода | | | |

| | | | |
|------------------------------|-------------------|-------------------|------------|
| УКУПНО ПАСИВА (3+4+5) | 20.894.279 | 23.368.773 | 112 |
|------------------------------|-------------------|-------------------|------------|

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 28.02.2014. године.

Директор:

Синиша Маџан

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција)** дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2013. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/12), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07 и 16/10 и протокол Министарства финансија и трезора број: 01-05-02-1-656-1712 од 23.01.2012. године) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-644-1/12 од 20.01.2012. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2013. годину (Службени гласник БиХ број 100/12) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 18.03.2014.

Директор:
Синиша Мацан